

Funded by the European Union's Justice Programme (2014-2020).

The content of this publication represents the views of the author only and is her sole responsibility. The European Commission does not accept any responsibility for use that may be made of the information it contains.

Studium przypadku

M. M. jest pracownikiem marokańskim, zatrudnionym od ponad 10 lat jako pracownik ochrony w przedsiębiorstwie mającym siedzibę w państwie członkowskim. We wrześniu 2019 r. został poddany szczególnej procedurze, zanim będzie mógł zostać przydzielony do nowej misji. Musiał przejść przez serię rozmów z menedżerami firmy, podczas których zadawano mu pytania dotyczące jego życia osobistego. Żaden z jego kolegów nie został poddany podobnej procedurze.

M. M. uznał, że padł ofiarą dyskryminacji ze względu na rasę, co narusza dyrektywę 2000/43 zakazującą dyskryminacji ze względu na rasę i pochodzenie etniczne. Postanowił dochodzić odszkodowania na drodze sądowej.

Jednakże, zgodnie z prawem krajowym, był on zobowiązany do tego poprzez system rozwiązywania sporów ustanowiony przez krajowy organ odpowiedzialny za zwalczanie dyskryminacji (NBD). Przed tym organem administracyjnym zawarto ugodę: pracodawca zgodził się wypłacić M. M. pewną sumę pieniędzy (1 000 euro), ale nie uznał istnienia dyskryminacji. M. M. nie był usatysfakcjonowany zaprzeczeniem przez pracodawcę, że doznał dyskryminacji. Poczł się sfrustrowany faktem, że organ administracyjny nie zbadał istoty rzekomej dyskryminacji i postanowił wnieść sprawę do sądu.

Przed sądem krajowym pracodawca ponownie uznał roszczenie i zgodził się na wypłatę wyższego odszkodowania (5 000 euro), ale nadal zaprzeczał istnieniu dyskryminacji. Zgodnie z krajowymi przepisami postępowania cywilnego, strona pozwana może zdecydować o uznaniu roszczenia odszkodowawczego strony skarżącej, bez obowiązku uzasadnienia lub oparcia decyzji na zarzucie podniesionym przez stronę skarżącą. W związku z tym możliwe jest, aby dopuszczenie nie było związane z zarzutami na poparcie żądania strony skarżącej. Takie przyznanie ma w praktyce na celu zakończenie postępowania bez konieczności dalszego badania sprawy. Sąd jest zmuszony zezwolić na dopuszczenie bez rzeczywistego zbadania faktów lub kwestii prawnych. Z takiego wyroku nie można zatem wyciągnąć ostatecznego wniosku co do zasadności argumentów skarżącej dotyczących okoliczności sporu. W sporze, który dotyczy praw i obowiązków cywilnych, w przypadku uznania roszczeń powoda, badanie istoty sprawy jest wykluczone, a przyjęcie przez pozwanego odszkodowania jest wiążące dla sądów.

I. D., koleżanka M. M., zgodziła się złożyć zeznania i przedstawiła elementy potwierdzające zarzut dyskryminacji: wskazała mianowicie, że spółka w ciągu ostatnich pięciu lat nie zatrudniła żadnego pracownika obcego pochodzenia (lub rzekomo obcego pochodzenia) oraz że wszyscy pracownicy, z wyjątkiem M. M., byli obywatelami, pochodzenia krajowego. Przyczyniło się to do tego, że spółka wolała wypłacić M. M. odszkodowanie i zawrzeć ugodę, nie próbując kwestionować istnienia dyskryminacji.

Funded by the European Union's Justice Programme (2014-2020).

The content of this publication represents the views of the author only and is her sole responsibility. The European Commission does not accept any responsibility for use that may be made of the information it contains.

M. M. mógł jeszcze odwołać się od decyzji sądu pierwszej instancji. Wymaga to jednak wynajęcia prawnika, co byłoby dla niego zbyt kosztowne (a opłaty warunkowe są zabronione). Ponadto, ponieważ nie jest on obywatelem państwa, musiałby, w celu wniesienia odwołania, złożyć zabezpieczenie na poczet kosztów i odszkodowań wynikających z postępowania, które mogą zostać na niego nałożone.

Inną możliwością, jak mu wyjaśniono, jest skierowanie sprawy do prokuratora, aby została ona rozpatrzona przez sąd karny. Jednakże musi to nastąpić w ciągu dwóch lat od popełnienia przestępstwa, co jest już zbyt późno.

Pytania:

1/ Czy obowiązek wniesienia sprawy do organu administracyjnego przed wniesieniem skargi do sądu jest sprzeczny z art. 47 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej (KPPUE)? Czy też można uznać, że przyczynia się ona do skutecznej ochrony sądowej?

2/ Czy sama zapłata kwoty pieniężnej, nawet jeśli jest to kwota żądana przez powoda, może zapewnić skuteczną ochronę sądową osobie, która domaga się stwierdzenia naruszenia jej prawa wynikającego z prawa Unii? Czy ma znaczenie, że dana osoba chce uzyskać orzeczenie o prawdziwości zarzucanych pozwanemu czynów i ich kwalifikacji prawnej?

3/ Jakie inne aspekty prawa krajowego są sprzeczne z art. 47 Karty Praw Podstawowych UE (KPPUE)?

4/ Czy procedury karne mogą zaradzić niepowodzeniom prawa cywilnego?

5/ Wkrótce po decyzji sądu pierwszej instancji I. D., koleżanka M. M., została skierowana na misję bardzo daleko od miejsca zamieszkania i uznała, że decyzja ta jest negatywną reakcją pracodawcy na jej zeznania. Czy może to być uznane za naruszenie prawa do art. 47 KPPUE?

6/ Czy odpowiedzi na poprzednie pytania byłyby inne, gdyby M. M. twierdził, że był dyskryminowany ze względu na pochodzenie narodowe, a nie ze względu na rasę?